

Спогодбата съ Ромъния не се сключва и затова на 16 май (телеграма № 227 отъ виенската легация) баронъ Макио прави своя последенъ опитъ: по съветите на Австрия и на Германия, Ромъния, казва ни той, предпочита да върви съ България, но дветѣ държави трѣба да се споразумѣятъ. Австрия би поддържала решително България не само за Кавала, но — и за Солунъ. Отъ решението на България зависи възтържествуването на българското дѣло въ Македония и Австро-Унгарското подпомагане на България срещу Сърбия.

Никога Австрия не е правила на България едно предложение по-определено и съ по-ясно поставена задача. Ново сключениятъ сръбско-гръцки съюзъ срещу България показва, че тя не може да очаква защита отъ Съглашението. На стъпилъ е последниятъ часъ — балканскиятъ блокъ вече не съществува — и нека България се пази да не биде смазана подъ неговите развалини. Нейното спасение зависи вече отъ съвсемъ други велики държави, не отъ Съглашението. Нека България побърза!

Галантността на Австро-Унгария става особено разточителна, когато ни се предлага Солунъ. Германскиятъ императоръ иска да го даде като една зестра на гръцкия крал, обаче, Австрия ще измѣсти тия сантиментални съображения съ реална политика. Австрия също ще престане да се интересува отъ този градъ, какъвто и голѣмъ обектъ да представляваше той въ нейната източна политика. Тя ще се откаже, тя се отказва отъ своето старо въжделение, отъ тази сериозна морска база, отъ която съ единия си флангъ би подкрепяла германското проширеие къмъ Мала Азия и Персия, а съ другия би спънала спущането на Италия — този съмнителенъ съюзникъ — къмъ югоизтокъ. Нѣмската политика ще се откаже отъ Солунъ заради България, която е въ съюзъ съ Сърбия, на която е обещала стотици хиляди щика срещу нѣмското настѫпление къмъ изтокъ.

На 3 юни, нашиятъ пълномощенъ министъръ въ Берлинъ телеграфира, че германскиятъ министъръ на външните работи му казалъ: „Ако ще се биете, направете това по-скоро“. Споредъ сведенията на германския министъръ, румънскиятъ крал и правителството му имали миролюбиво настроение, т. е., нѣмало да нападатъ България. Отъ своя страна австрийскиятъ пълномощенъ министъръ му също казалъ, че не върващо Ромъния да отиде съ Сърбия. По такъвъ начинъ, следъ като дипломацията на централния съюзъ не успѣ да ни откъсне формално отъ балканския съюзъ и да ни привлече на своя страна, тя започва да ни внушава, че ние можемъ и трѣба да воюваме съ съюзниците си, безъ да се беспокоимъ отъ Ромъния, че при една война ще имаме и моралната закрила на съюза. По-рано ни се изтъкваше голѣмата опасност отъ Ромъния, за да ни заставятъ да се споразумѣемъ съ нея и да подиримъ опора въ централния съюзъ, сега, — следъ като се вече убеди, че балканцитъ съ обладани отъ лудостта сами да разтроятъ съюзното дѣло, — нѣмската дипломация си постави за задача да подклажда това братоубийство.

Въ австро-германския печатъ не единъ пътъ се развиваше мисъльта, че правото въ между съюзническия споръ е изключително на българска страна, че България може лесно и безъ прѣчки да се справи съ съединените сръбско-гръцки войски. И колкото кризата се разтилаше по-широко на балкана, толкозъ по части ставаха тия внушения. На 8 юни нашиятъ пълномощенъ м-ръ въ Виена телеграфира, че рускиятъ посланикъ Гирсъ не вървалъ, какво Русия ще е въ положение да примери Сърбия съ България, а освенъ това, споредъ сведенията отъ официаленъ източникъ, нѣколко албански полкове на брой около 50,000 човѣка — щѣли да се борятъ на наша страна при една война съ Сърбия. Следъ като загубихме другите опори и не разполагахме съ други армии, започна да ни се обещава съмнителната албанска помощъ. Презъ месецъ юни сведенията, които съ служили за ориентировка на правителството, съ пристигали главно отъ Виена. Пълномощниятъ ни министъръ при Австро-Унгария е билъ особено дѣенъ. Той, напр., претендира също да знае отъ най-